Werkzaak Rivierenland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

UW KENMERK	n.v.t.		
UW BRIEF VAN	13 november 2025	CONTACTPERSOON	L. Ippel
ONS KENMERK	GZDGCB2306763/2306769	TELEFOONNUMMER	0345-477700
VERZENDDATUM	29 januari 2026	TEAM	Maatschappelijke Opgaven

ONDERWERP Zienswijze kaderbrief 2027 Werkzaak Rivierenland

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw kaderbrief over het jaar 2027. Wij hebben kennis genomen van dit document en deze behandeld in onze commissievergadering van 15 januari 2026 en de raadsvergadering van 29 januari 2026. In deze zienswijze gaan wij in op uw kaderbrief.

Nieuwe bestuursperiode
Komend jaar markeert de overgang naar een nieuwe bestuursperiode. Daarmee is dit de laatste zienswijze die deze gemeenteraad aan u aanbiedt. Wij zijn u erkentelijk voor de samenwerking in de afgelopen jaren en willen onze waardering uitspreken voor het werk van Werkzaak Rivierenland. De samenwerking is voor ons van groot belang, omdat wij hierdoor taken beter en efficiënter kunnen uitvoeren voor onze inwoners en ondernemers.

Wij vinden het van belang dat het nieuwe bestuur de ruimte krijgt om eigen afwegingen te maken. Daarom vragen wij u om terughoudend te zijn met nieuwe beleidsontwikkelingen, zodat deze keuzes aan het nieuwe bestuur kunnen worden overgelaten. Ook verzoeken wij u bij eventuele besluitvorming rekening te houden met de komst van dit nieuwe bestuur. In maart 2026 vinden de verkiezingen plaats. De verwachting is dat besluitvorming over nieuwe onderwerpen na het zomerreces van 2026 kan plaatsvinden.

Taakstelling
Zoals ook in eerdere zienswijzen is aangegeven, blijven we geconfronteerd met een negatief financieel vooruitzicht. De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen, worden structureel met miljarden verminderd (circa 5%). Dit gebeurt terwijl de uitdagingen op diverse beleidsterreinen fors toenemen en de kosten voor materiaal en personeel blijven stijgen. Gemeenten hebben daarom al ingrijpende ombuigingen doorgevoerd.

Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aan gegeven op basis van het kader dat de gemeenten in regio Rivierenland hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028.

Dit kader blijft ook de komende jaren van kracht en geldt vanzelfsprekend eveneens voor nieuwe ontwikkelingen.

Indexatie
We hebben kennisgenomen van de voorgestelde indexering in de kaderbrief, waarin voor het jaar 2027 een loonstijging van 5,1% en een prijsstijging van 2,2% wordt gehanteerd. De achterliggende methodiek daarvoor is de afgelopen jaren gebruikelijk geweest en ook dit jaar vooraf ambtelijk afgestemd. Maar dit voorstel stelt de deelnemende gemeenten voor 2027 wel voor een uitdaging. Dat heeft te maken met de bekostigingssystematiek voor gemeenten. Die is in 2024 gewijzigd naar een vaste indexering op basis van de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Deze wijziging had tot doel om de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten te vereenvoudigen en voorspelbaarder te maken. Tegelijkertijd betekent dit, dat gemeenten minder automatisch meebewegen met loon- en prijsontwikkelingen in de publieke sector.

Naar de huidige inzichten komt de indexatie van het Gemeentefonds voor 2027 uit op 2,5%. Dat is lager dan de gewogen indexering die de GR voorstelt. Met andere woorden: voor gemeenten is er in 2027 een beperkte groei van hun algemene middelen, terwijl de kosten voor deelname aan GR'en stijgen. We gaan daarom de komende maanden graag in overleg met de deelnemende gemeenten en uw organisatie over een meer passende en evenwichtige indexeringssystematiek voor de begroting 2027 en de jaren daarna.

Rechtmatigheid
Bij gemeenschappelijke regelingen is de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van ons college kan worden beïnvloed door niet rechtmatig handelen van een instelling, waarmee een gemeente is verbonden indien:

- in de regeling, statuten, oprichtingsakte of overeenkomst is geregeld dat voorwaarden aan de bijdrage zijn verbonden waaraan de instelling zich moet houden om niet gehele of gedeeltelijke vermindering van de bijdrage van de gemeente te krijgen;
- de verbonden partij een mandaat heeft om namens en met gemeentelijke middelen geld te besteden, waarbij de gemeente feitelijk opdrachtgever is; feitelijk is de verbonden partij een serviceorganisatie van de deelnemende gemeenten;
- de verbonden partij een eigen rechtspersoonlijkheid heeft en een aanbesteding verricht terwijl deze verbonden partij binnen de gezagsstructuur van de gemeente werkzaamheden verricht voor de gemeente;
- de verbonden partij geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en de opdracht daarmee feitelijk is verstrekt door de gemeente.

In al deze gevallen gaat een geconstateerde rechtmatigheidsfout bij de verbonden partij ook meetellen in de rechtmatigheidstoets van de mandant, oftewel onze

gemeente. Sinds 2025 ligt de verantwoordingsgrens op 2%. Dit is de maximale drempel voor de totale omvang van financiële rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden die een gemeente mag hebben.

Wat betekent dit nu voor u als onze verbonden partij?

1. Dat het dagelijks bestuur op het hart gedrukt wordt, dat er altijd rechtmatig moet worden gehandeld en verantwoord.
2. Dat er bij de verbonden partij interne controle plaatsvindt op het monitoren van het rechtmatig handelen.
3. Dat, indien mogelijk, geconstateerde fouten of onduidelijkheden moeten worden opgelost binnen hetzelfde boekjaar.
4. Dat in de jaarrekening van de verbonden partij verslag moet worden gedaan door het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid van haar handelen.
5. Dat de betreffende jaarrekening zo vroeg mogelijk en uiterlijk op 1 mei van het opvolgende boekjaar opgesteld dient te zijn en te zijn aangeleverd bij de gemeente.

Positieve punten

Werkzaak ondersteunt kwetsbare inwoners op een passende en zorgvuldige manier.
De raad waardeert de inzet op methodisch werken, begeleiding op maat en het creëren van passende werk- en ontwikkelplekken. Deze aanpak sluit goed aan bij onze lokale prioriteiten voor bestaanszekerheid en participatie.

De samenwerking binnen het Werkcentrum Rivierenland zet een positieve lijn door.
Het gezamenlijke loket versterkt de regionale dienstverlening en maakt de ondersteuning voor inwoners overzichtelijker en toegankelijker. De raad ziet dit als een belangrijke verbetering voor de toegang tot werk en scholing. Tegelijkertijd blijft het essentieel dat deze regionale aanpak stevig verbonden blijft met de lokale praktijk. Door in Culemborg gebruik te blijven maken van bestaande lokale dienstverlening, zoals JobHulp en andere aanbieders die dichtbij inwoners staan, kan het Werkcentrum beter aansluiten op wat mensen hier écht nodig hebben.

Doorontwikkeling via innovatieve pilots is een wenselijke stap vooruit.
De drie pilots die in 2026 worden uitgevoerd – gericht op nieuwe doelgroepen, het verkennen van dienstverbanden zonder beschut-indicatie en het versterken van ondernemerschap – worden positief beoordeeld. Ook de inzet van technologie en innovatie draagt bij aan toekomstbestendige dienstverlening.

Toetreding van Neder-Betuwe biedt kansen voor een sterker regionaal fundament.
De verwachting is dat deze uitbreiding Werkzaak-breed positief uitpakt, omdat de kostenbasis wordt verbreed en Neder-Betuwe een voordeelgemeente is binnen de BUIG-verdeling.

Aandachtspunten

De financiële gevolgen van regionale ontwikkelingen moeten helder worden toegelicht.
De effecten van de toetreding van Neder-Betuwe en de herijking van de BUIG-verdeelsystematiek zijn nog niet volledig uitgewerkt. De raad verzoekt deze ontwikkelingen in de Begroting 2027 te voorzien van scenario's en een duidelijke financiële duiding, zodat gemeenten de impact goed kunnen beoordelen.

Het weerstandsvermogen van Werkzaak vraagt blijvende aandacht.
Het huidige weerstandsvermogen staat gelijk aan de geïnventariseerde risico's. Dit biedt beperkte ruimte voor tegenvallers. De raad acht het belangrijk dat Werkzaak in de begroting laat zien hoe risico's worden beheerst en welke maatregelen worden genomen om financiële stabiliteit te borgen.

Waarom inzicht en monitoring noodzakelijk zijn
De raad benadrukt het belang van goede en tijdige informatie om haar kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen. Zonder duidelijke indicatoren en monitoring is het later niet mogelijk om de Begroting 2027 zorgvuldig te beoordelen of gericht bij te sturen.

Daarom verzoekt de raad Werkzaak om in de begroting inzichtelijk te maken:

- resultaten op uitstroom naar werk;
- de ontwikkeling van kosten en bedrijfsvoering;
- inzet en effect van beschut werk;
- voortgang van regionale trajecten zoals het Werkcentrum en de pilots;
- financiële gevolgen van regionale en landelijke ontwikkelingen.

Positie van de gemeente Culemborg
De gemeenteraad van Culemborg spreekt zijn waardering uit voor het werk van Werkzaak. Het is begrijpelijk dat het, in een periode van inflatie, stijgende grondstofprijzen, hogere cao-lasten en een stevige taakstelling, een uitdaging is om binnen de gestelde financiële kaders te blijven. Juist in zulke omstandigheden is het opbouwen van een solide weerstandsvermogen extra lastig. Tegelijkertijd moet de raad, om bekende redenen, voorlopig kritisch blijven op de uitgaven. Het voorkomen van aanvullende kosten voor de gemeente blijft noodzakelijk.

Slot
Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Rest ons nog u veel succes te wensen met het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

De griffier	De voorzitter
D. van der Harst	M.A. Mulder